

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n. 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
Buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centimes.
Aankondigingen 15 centimes per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 23 JANUARIJ.

Dood van den Ersprins.

De ziekte van den Koninklijken Prins die sedert eenigen tijd zoo veel vrees inboezemde, heeft den uitslag gehad welken men voorzag.

De ersprins is overleden in het kasteel van Laeken, in den nacht van donderdag tot vrijdag om 1 uur.

De Koning en de Koningin zijn in de diepste droefheid gedompeld.

De Koninklijke Prins Leopold Ferdinand-Elias-Victor-Albertus Maria Hertog van Brabant, was geboren in het kasteel van Laeken den 12 juni 1859. Hij was dus 9 jaren 7 maanden en 10 dagen oud. De dood van den jongen vorst is een overgrote rouw voor het land zoo innig verkleefd aan ons Koninklijk stamhuis.

De droevige tijding van deze jammerlijke gebeurtenis zal alle Belgische harten diep bedroeven.

Ter gelegenheid van het overlijden van den ersprins, heeft de Koning eenen officieelen rouw van drie maanden voorgeschreven.

NIEUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

3de LIJST.

Bedrag der vorige lijsten,	fr. 671,00
M. Schils van Tongeren,	3,00
M. Beckers, advocaat te Bilsen,	20,00
De goedwilligheid van het dekenaat Meehelen,	156,30
Een onbekende van Herleren,	1,00
M. G. Boussie van Hoesselt,	4,00
Een onbekende van Millen,	5,00
M. Sylvester Meesen, eigen te Nederheim,	5,00
M. Victor Laminne, apoth. te Tongeren,	10,00

Ontvangen door de tusschenkomst van M. de deken van Tongeren.

M ^{me} de W ^o Van Eybergen,	10,00
M ^{me} Pulinx,	2,00
Eene dame uit de parochie,	40,00
Twee onbekende,	20,00
Een onbekende,	50,00
Eene onbekende dame,	2,00
Eene dienstmeid, 2 ^{de} gift, id.	5,00
De congregatie van het derde orde van den H. Franciscus,	45,25
Een arm meisje,	0,25

WATERLOO.

VRIJE VERTAALING NAAR HET FRANSCH.

(VERVOLG).

En toen eerst bemerkte ik de vensters van vader Collé, die openstonden, terwijl eenige lieden in hun overhemd aan het billardspelen waren. Het waren allen oude soldaten, met korte haren en opstaande knevels. Zij liepen schreeuwend om het billard heen en weer, zonder zich om Lodewijk XVI, den maire, den kommandant of de burgers te bekommeren. Een hunner, eene korte ineengedrongen gestalte, met bakkebaarden in den vorm van den kolf eener pistool, naar de toenmalige mode der huzaren, en die zonder halsdoek was, boog zich zelfs, naar zijne queue in het venster leuende, naar buiten, zag den kant van de markt op en riep: « Wij zullen de partij op vijftig brengen. »

Ik dacht dadelijk dat het officiers op half traktement moesten zijn, die hier hunne laatste stuivers kwamen verteren, en weldra niet zouden weten waarvan te leven. Ik had mijnen weg vervolgd, en versnelde mijne schreden, onder de bogen van het poeiermagazijn achter het kollegie, over dat alles nadenkende; doch toen ik eenmaal op de heiling was van de luitsche poort, was alles vergeten; de processie naderde, het gezang borst als trompetgeschal los voor het op den hoek der straat geplaatste altaar; de jonge priesters van Nancy, gingen met het kruis in de hoogte langs de menigte, om de orde te bewaren; de deurwachter Sirou ging vol majesteit onder zijne banier; voorop gingen de geestelijken en koorknepen die zongen; de gebieden verhieven zich in de lucht; daar achter, de

Een onbekende, 10,00
Eene dienstmeid van Vechmaal, 1,00

1ste LIJST VAN HET KANTON BILSEN

Ontvangen door de tusschenkomst van M. Neven, deken.

M. Neven, deken,	20,00
M. Beelen, oud pastoor,	5,00
M. Vandenooren, kapelaan,	5,00
M. Theunissen, id.	5,00
M. Van Ormelingen, id.	5,00
De nonnen van het heilig grafen hunne leerlingen, te Bilsen,	50,00
M. Thewissen, ibid.	50,00
Een onbekende van Bilsen,	10,00
M. Gielen, pastoor te Althoesselt,	5,00
M. Truysens pastoor te Genck,	10,00
M. Leroi, kapelaan,	5,00
Mejufv Truysens,	5,00
Mejufv Knaizer,	2,00
M. Schildermans, pastoor te Hoesselt,	12,00
M. de Estré kapelaan id.	5,00
M ^{me} de baronesse de Moffarts,	70,00
M. Noben, oud pastoor,	5,00
M. Heinen, bestierder te Mopertingen,	10,00
De parochianen van Mopertingen,	38,76
M. Warnots, pastoor te Munsterbilsen,	10,00
M. Viggria, kapelaan id.	5,00
M. Vanderhallen, pastoor te Sutendaal, een coupon van de pauselijke leening,	50,00
M. Marling, pastoor te Waltwilder,	5,00
M. Gybels, pastoor te Werm,	5,00

Totaal, fr. 1453,56

Wij hebben de som van fr. 1453,56 dezen morgen gestort in handen van het provinciaal comité der pauselijke werken. De onderschrijving lijsten blijven open.

De eerw. heer deken van Bilsen, verzoekt ons aan te kondigen dat hij zich gaarne gelast met het inzamelen der nieuwjaarsgiften van de personen die de gelegenheid niet zouden hebben ons dezelve te doen toekomen.

De plicht der katholieken.

De liberale blaffers beginnen op nieuw uit te vallen tegen den Paus en tegen de katholieken die door hunne giften het legerke van den Paus helpen in stand houden.

Het is toch aardig, zij die niets anders dan woorden van lof hebben voor mannen die in België het getal soldaten van jaar tot jaar vermeederen, die doizende jongelingen met geweld uit hun vaders huis rukken, die de

volksmenigte die antwoordde, wat een dof geroepel veroorzaakte.

Op mijne vereenstaakte, half bedekt door een afzak, dacht ik aan niets dan Katharina, ik wilde haar te midden der menigte uitvinden; maar hoe veel vlaggen, hoeden en mutsen zag ik voorbijtrekken! Men zou niet hebben kunnen gelooven dat er zooveel menschen bestonden, er moest stellig geen schepsel — uitgezonderd de kleine kinderen en eenige oudjes om hen op te passen — in de omliggende dorpen gebleven zijn.

Dat duurde minstens twintig minuten, en reeds begon ik te wanhopen Katharina te zien, toen ik haar en tante Margriet eensklaps ontdekte. Tante had met zoo'n duidelijke stem, dat men haar boven de anderen uit hoorde; Katharina sprak niet, en ging met kleine schreden en nedergeslagen oogen voort. Ha! zoo ik haar had huzaren roepen, mogelijk zou zij mij gehoord hebben; maar het was al erg genoeg niet naar de processie te gaan, zonder daarbij nog schandaal te maken. Al wat ik er van zeggen kan, en geen oude uit Pilsburg zal het tegendeel beweren, is dat Katharina niet het minst schoone meisje van den optocht, en Jozef Berthold geenszins te beklagen was.

Eene geruime poos daarna, was zij voorbij. De processie maakte halt op de markt voor het groote altaar, ter rechterzijde van de kerk; de pastoor deed de dienst, de stilte strekte zich over de geheele stad uit. Ook in de kleinste straatjes rechts en links, zweeg alles, alsof men den priester voor 't altaar zien kon, een groot getal knielde andere rustten op de stoepen der huizen, want de hitte was uitermate en vele hunner waren reeds voor het aanbreken van den dag op weg gezet. Dat schouwspel trof mij, ik bad voor het vaderland, voor de vader, en voor alles

burgers met alijd nieuwe lasten ruïneeren, alhoewel België strekte in zijne onzijdigheid bestaaf, die zelfde mannen kunnen niet verdragen dat de Paus een klein leger voor zijne verdediging onderhoude.

Is het niet belachelijk. Wat wij aan den Paus geven dat geven wij vrijwillig, en wie geen deel aan het werk der nieuwjaarsgiften wil nemen die kan er niet toe gedwongen worden. Maar de overgrote lasten welke onze liberale bazen aan onze burgerij opdringen dat zijn gedwongene lasten en wie dezelve niet op zijnen tijd betaalt die wordt er door de recht mannen toe gedwongen. Onze jongelingen die dienst gaan nemen onder het pauselijk vaandel, zijn vrijwilligers, terwijl de jongelingen die in België moeten soldaat spelen, daartoe gedwongen worden.

Dat ons gouvernement eens beginne te doen wat het pauselijk gouvernement doet en er zal in geheel België niemand gevonden worde die klaagt over de groote militaire lasten die men onze burgerij op den hals draait. Dat men zich te vrede stelle met eenen oproep te doen aan de vrijwilligers om ons leger samen te stellen, dat men onze honderd duizend soldaten vrij late van soldaat te worden of van 't huis te blijven, dat men de lasten van onze dikke budgetten laat betalen door de vrijwillige giften der liefhebbers, dan zal niemand het recht hebben van te klagen, omdat niemand zal gedwongen zijn.

Waarom, zeg men, moet de Paus een leger hebben?

De Paus heeft een leger noodig om zichzelf en zijne getrouwe onderdanen te beschermen tegen de ruwe en goddelooze benden van Garibaldi, om de heiligdommen, de kunstschatten van Rome te behoeden tegen roof en plundering.

De Paus heeft een leger noodig om de weerdigheid en de vrijheid van den apostelijken Stoel te blijven handhaven, om Rome en wat er van de Kerkelijke Staten nog overblijft, voor de katholieken te behouden.

De Paus heeft eindelijk een leger noodig om aan de Keizers en Koningen te leeren dat recht, eigendom en gezag kunnen en moeten verdedigd worden!

Nu vooral dat het pauselijk leger, na de roemrijke overwinning van Montana, bloot staat aan de bloedige wraak der Revolutie, is 't aan ons, katholieken, dit leger te ondersteunen, en door onzen persoon, onze giften en gebeden, de pogingen der benden die de Revolutie ter vernietiging van de Kerk uitzendt, te verijelen.

wat in mij opkwam; en ik herinner mij dat zich op hetzelfde oogenblik, aan den voet der heiling, onder de luitsche poort, eenige stemmen deden hooren, die opgeroemd zeiden: « Komman... een weinig plaats, vrienden! »

De processie versperde den weg, de reizigers zagen zich genoodzaakt stil te houden, en hunne stemmen verstonen min of meer de opgewektheid der menigte. Eenige menschen die voor de poort stonden gingen op zijde; de deurwachter en de kerkknapp zagen van verre er naar; en ik zelf was uit nieuwsgierigheid den raad der heiling geraaderd. Ik zag toen, hoe vijf of zes oude soldaten, wit van het stof, met gebogen schouders en wien de afmatting op het gelaat te lezen stond, langs de heiling slopen, om de straat van het tuighuis te bereiken, waar zij den weg vrij hoopten te vinden. Ik zie ze nog met hunne witte slopkousen, hun oude gelapte uniform, hun zware door de zon, regen en jammeren der veldtochten, behavende sbakos; zij gingen achter elkaar, een weinig over het gras der heiling, ten einde de daar beneden zittende menschen zoo min mogelijk te hinderen; een oude met drij strepen, die vooruitging en sprekend op mijnen sergeant greleek, welke hij de achterpoort te Leipzig gesneuveld was, ging mij aan het hart; hij had dezelfde lange, naar het grijze overhellende snorren, dezelfde holle wangen, en hetzelfde trevreden uiterlijk, in weerwil der ontberingen en van den tegenspoed; hij glimlachte, en een klein pakje aan het einde van zijnen stok dragende, sprak hij zachtjes: « Neemt mij niet kwalijk, dames en heeren, neemt mij niet kwalijk. » De anderen volgden hem schrede voor schrede.

Het waren de eerste geruggen, die de konvent van '23 april ons teruggaf; sedert zagen

De gasverlichting.

De stad Tongeren zal weldra het oud stelsel der straatverlichting met olie lantaarnen dalen laten. Binnen den loop van het jaar 1869 zal onze stad met het gas verlicht worden.

Wij zien met voldoening dat deze nieuwe soort van verlichting onder onze burgerij den besten bijval vindt en wij zijn overtuigd dat de personen die heden nog aarzelen, weldra op hante beurt het gaslicht zullen aannemen.

De compagnie Edmondson is gunstig bekend en heeft overal de beste waarborgen gegeven. Zij heeft onder anderen de gasverlichting ingevoerd in de stad Sittard.

Zondag 10 januarij is Sittard voor de eerste maal met het gas verlicht geworden en de nieuwbladeren dier stad spreken er eenparig over met eene ware voldoening.

Wij geven hier eenige uittreksels uit de gazetten van Sittard die genoeg bewijzen dat de sociëteit Edmondson alle vertrouwen verdient.

Ziehier hoe de *Sittardsche Courant* zich uitdrukt:

Zaterdag avond jl. werd met het gas de voorloopige proef genomen, die als dusdanig de stoutste verwachtingen in alle opzichten verre overtrof. Zondag had de eizenlijke algemeene verlichting der stad plaats. Had men danks te voren waargenomen, dat het gas gemaakt door middel van een door de aannemers zelve niet gevonden en geëtroveerd toestel, niets te wense hen overliet, dan moest men nu bekennen, dat het in helderheid en deugdelijkheid dat van andere steden voorbij streefde. Tegen zes uur trok het philharmonisch gezelschap onder het uitvoeren van een vroolijken *pas-redouble* naar de markt, alwaar het in bijzijn van talrijke van heinde en verre toegestroomde nieuwsgierigen het *God save the Queen*, gevolgd door een zestal zang- en muziekstukken meesterlijk uitvoerde. Te midden daarvan bracht een de aanwezige heeren der firma het gezelschap hunnen dank voor de hun bij die gelegenheid bewezen eer, en bevinge een hunner, namens de firma, in de Duitse taal der vergaderde menigte hare erkentelijkheid voor de belangstelling, die zij te dier stonde ondervond; hij dankte Sittardsburgers voor de vriendschap, die zij zoo herhaaldelijk hier genoten had, en uitte ten slotte de hoop, dat het nieuw e licht, dat de stad door hare tusschenkomst bezit, tot duurzamen waarborg van Sittards toekomstigen luister en bloeiende welvaart mochte strekken. Na het uitvoeren van het *Nederlandsche Volkslied*, waarin de gansche vroolijke scharen hare stemmen mengden, gaven de vertegenwoordigers der firma hunner ingenomenheid met de

wij er alle dagen tot in juli toe voorbij komen. Deze hadden zeker hunne dagtoeren verduubeld, om des te eerder Frankrijk terug te zien.

Op den hoek van de straat gekomen, bemerkten zij dat de menigte zich nog een heel eind naar het tuighuis heen uitstrekte; om haar niet verder lastig te vallen, traden zij in de diepte van een poortje en zetten zich op de vochtige steenen. Hunne kleine pakjes naast zich op den grond leggende, en het voorbijgaan der processie afwachtede; zij kwamen van verre, en wisten ter nauwernood wat er ten onzent voorgesallen was.

Ongeklukigerwijze hadden de daglooners van Bois de Chênes, de groote Horni, Zaphiri Roller, Nikolaas Cochart, de kaarder, Pinnacle de Kramer, die men maire gemaakt had, ten einde hem te beloonen om dat hij tijdens het beleg van de geallieerden den weg naar Falberg en Graafthal gewezen had — en nog andere schurken, die de lichten wilden verdienen, alsof dat hen beter zou gemaakt hebben — ongelukigerwijze, zag dit lage uitvaagsel, dat van gestoken takkenbossen leefte, van verre de driekleurige kokarde op de sbako's; elk hunner dacht nu: « Ziehier eene gelegenheid om te toonen dat wij ware aanbangers van den troon zijn. »

De menigte wegtoonde de naderden zij. Pinnacle, de hals in een zwarten krasvat gedoken, een krip van een el lang om zijnen hoed, en den boord van zijn hemd tot een paar strepen boven zijne ooren opgehaald, en met het plechtige gelaat van eenen bandiet die zich 't voorkomen van een eerlijk man wil geven, ging vooraan. De veteraan met zijn drij strepen, had van verre reeds die lieden welke hun bedreigden, opge merkt, en was opgestaan om te zien wat dat beteekende.